

Forløb: Det antikke Grækenland

Målet med forløbet er at få indsigt i antikkens Grækenland og baserer sig på kapitel 2 i Vores Verdenshistorie. Forløbet har fokus på følgende:

- Etableringen af den græske kultur og bystaternes udvikling
- Udviklingen i demokratiske ideer og grænserne af idealerne
- Sociale forhold for mennesker udenfor borger-definitionen
- Dagligliv og kultur i det antikke Grækenland
- Bystaternes tilbagegang og spredningen af græsk kultur

En række faglige mål er i spil. Især har forløbet et fokus på at belyse problemstillinger vha. analyse af historisk materiale og på at formidle mundtligt og skriftligt. Kernestoffet er især hovedlinjer i Europas historie, styreformer og samfundsorganisering samt historiebrug.

Der tegner sig to overordnede udfordringer ved dette forløb. Dels skal eleverne forholde sig til et samfund, der er ekstremt forskelligt fra deres eget og hvis organisering og udvikling kan fremstå kompleks og fremmedartet. Dels forsøger forløbet at komme 'rundt om' det antikke Grækenland, og indeholder dermed til dels økonomisk og politisk historie samt aspekter af kultur- og socialhistorie, hvilket kan fremstå forvirrende især for den elev, der ikke er umiddelbart interesseret i antikkens Grækenland.

Disse udfordringer er i forløbsplanen søgt håndteret ved at indlægge repetitionsøvelser, kreative øvelser samt øvelser der får eleverne til at reflektere over, hvorledes det antikke Grækenlands historie – i bred forstand – kan være interessant og har betydning for os i dag.

Markering med stjerne (*) betyder, at øvelsen findes beskrevet i et separat dokument.

Modul	Overskrift/ problemstilling	Materialer	Formål	Forslag til sekvenser
1	Hvorfor skal vi beskæftige os med det antikke Grækenland?	Lektie: Vores Verdenshistorie 1, s. 22-25	At aktivere forforståelse og igangsætte refleksioner over relevansen af emnet. At træne evnen til at formidle historisk stof for en yngre målgruppe.	Introduktion: Lad eleverne beskrive billedet side 22-23. Hvad ser vi på billedet og hvilken stemning synes eleverne at billedet viser? (inddrag evt fokuspunktet om historiebrug s. 55) Opsamling på klassen, hvor der skrives stikord om det antikke Grækenland og det eleverne ved. Film: Troja Se et uddrag af filmen Troja og diskuter, hvordan filmen bruger historien og hvilket

				<p>billede vi får af antikkens Grækenland – lad evt eleverne google info om filmens handling.</p> <p>Som alternativ til filmen kan man lade eleverne finde billeder på internettet over de stikord som klassen fandt frem til ud fra billedet.</p>
2	De græske bystater og kolonier	<p>Lektie: Vores Verdenshistorie 1, s. 26-28 (eksklusiv kilde 1 der læses i timen)</p> <p>Supplerende: Vores Verdenshistorie 1 (Fokuspunkt: Historiske problemstillinger s. 29 samt kilde 1)</p>	<p>At opnå viden om begyndelsen på den græske antikke historie</p> <p>At opøve evnen til at udlede centrale begreber i den historiefaglige tekst.</p> <p>At opøve evnen til at opstille historiefaglige problemstillinger</p>	<p>Emnespecifikke begreber: Lad eventuelt eleverne i par eller små grupper undersøge diskutere hvilke ord (begreber) i teksten, som er nødvendige for at kunne forstå den græske kolonitid og udviklingen i perioden og definere dem - det kunne fx være bytteøkonomi, pengeøkonomi, kolonier, bystater (10-15 minutter). Evt. kort opsamling med begreber på tavlen.</p> <p>Øvelse med at opstille problemstillinger: I mindre grupper formulerer eleverne med udgangspunkt i kilde 1 problemstillinger. Grupperne bytter problemstilling og besvarer kort (30-40 minutter).</p> <p>Fælles opsamling på klassen med fokus på hvilke problemstillinger, kilden kan hjælpe til at belyse (15 minutter).</p> <p>Evt. øv forståelse af de faglige mål - Konkretisering af de faglige mål*</p>

3	Perserkrigene	<p>Lektie: Vores Verdenshistorie 1, s.30-32</p> <p>Supplerende materiale: Uddrag af "Sandheden om Athens demokrati" fra 22:28-33:00 om flådens betydning og slaget ved Salamis (alternativt den hele 49 minutter) Kan findes på CFU.</p>	At opnå viden om de græske bystaters krige med det persiske rige og hvilken betydning krigene havde.	<p>Indledende parsamtale. Hvilke pointer fra dagens lektie er særligt nyttige at kende til, når man skal forstå konsekvenserne fra perserkrigene? Og er der pointer der skal afklares i fællesskab? (10 minutter).</p> <p>Evt. kort opsamling på klassen (5 minutter).</p> <p>Visualisering og organisering: Eleverne vælger i grupper én af tre visualiserings- og organiseringsopgaver. Kan laves individuelt eller i par. (30-40 minutter).</p> <p>*Lav en tidslinje med små illustrative tegninger om centrale begivenheder.</p> <p>*Opstil et pilediagram, der viser årsagssammenhænge i udviklingen.</p> <p>*Opstil et mindmap, der giver et overblik over de forskellige centrale begivenheder og begrebet.</p> <p>Opsamling. Eleverne fremlægger for hinanden i grupper (evt. i matrix) og diskutere de forskellige visualiseringsformer. Eventuelt med et eksempel i plenum</p>
4	Demokrati?	<p>Lektie: Vores Verdenshistorie 1, 33-37 (midt)</p> <p>Supplerende: Uddrag af Danmarks Riges</p>	At opnå indsigt i det græske demokratis indretning og begrænsninger i demokratiet	<p>Plenum om starten af lektien som relaterer til perserkrigenes betydning for udviklingen af demokrati og om demokratiformen.</p>

		<p>Grundlov 5. juni 1849</p> <p>Evt. supplerende materiale - Kilde: Aristoteles, <i>De kønsspecifikke karakteregenskaber</i></p>	<p>At træne evnen til at besvare en historiefaglig problemstilling vha. kilder og viden fra undervisningen.</p> <p>At opøve kildeanalytisk bevidsthed.</p>	<p>Gruppearbejde med kilder: Vurdér hvorvidt/hvordan de to læste kilder i grundbogen samt øvrig viden fra dagens lektie kan bruges til at besvare følgende problemstilling: <i>Hvilke roller spillede forskellige grupperinger i det græske samfund?</i> (45-50 minutter).</p> <p>Inddrag eventuelt de konkrete fokuspunkter i kildekritikken.</p> <p>Fælles opsamling med fokus på hvilke muligheder og begrænsninger der er ved at bruge kilderne (20 minutter).</p> <p>Perspektivering: Læs uddraget fra Juni-grundloven. Hvilke ligheder og forskelle er der i forhold til det græske demokrati.</p>
5	Holdninger til demokratiet	<p>Vores Verdenshistorie 1, s. 37-41</p> <p>Supplerende materiale Fokuspunkt s. 42</p> <p>uddrag af Herodots <i>Historie</i> bog 3 (se kilde nedenfor) eller Aristoteles "Det bedst muligt samfund". (Erik Rasmussen, <i>Det gode samfund</i>, Gyldendal 1973, s. 20-21.)</p>	<p>At opnå indsigt i forskellige holdninger til styreformer</p> <p>At træne evnen til at kunne perspektivere mellem fortid og nutid.</p>	<p>Parøvelse: Undersøg holdningerne til demokratiet som de kommer til udtryk i kilde 4 og 5 og Herodot. (50-60 minutter). Produktkrav: Hovedpointer sammenfattes og deles via padlet.com eller google docs.</p> <p>Fælles opsamling (20 minutter).</p> <p>Relatere til vores egen tid: Lav opgaven s42</p>

		<p>Artiklen (eller uddrag deraf) Hvorfor har vi ikke direkte demokrati som i oldtidens Athen? kan eventuelt også inddrages</p>		<p>Perspektivering: Lad eleverne undersøge holdninger til demokratiet i dag. Er der holdninger går igen? (10-20 minutter)</p>
6	Græsk kultur og betydning	<p>Vores Verdenshistorie 1, 43-47 (eksklusiv kilde 7)</p> <p>Evt. klip fra Alexander, der viser udbredelsen af græsk kultur og sammenblandingen med andre kulturer.</p> <p>Ekstra materiale Læs Kilder: Grækerne og de andre (på hjemmesiden)</p>	<p>At opnå indsigt i grækernes bidrag til kultur, kunst og videnskab.</p> <p>At øve formidling</p> <p>At opnå indsigt i grækernes selvforståelse og syn på verden omkring dem</p>	<p>Research i det græske bidrag (matrixøvelse): Eleverne inddeles i grupper med ansvar for at indhente grundigere information om følgende temaer: den hippokratiske medicin, den græske filosofi - før-sokratisk, den græske filosofi efter Sokrates, den græske teaterkunst - komedien, den græske teaterkunst - tragedien,</p> <p>Evt. skal de i de afsluttende matrix-grupperne lave et fællesprodukt (fx en planche, tegneserie)</p> <p>Evt. indblik i grækernes selvbillede og syn på de andre: læs de tre kilder og undersøg hvordan grækerne så på "de andre" og overvej hvad det siger om grækernes forestilling om dem selv.</p>
7	Forløbsafslutning: hvad har grækernes gjort for os?	<p>Lektie: Udfyld skema på computer (tag udgangspunkt i skemaet s. 49). Brug ca. 30 minutter.</p> <p>Supplerende:</p> <p>Overbliksspørgsmål s. 48 kan anvendes</p>	<p>At repetere væsentlige aspekter af forløbet.</p> <p>At igangsætte refleksioner over relevansen af et beskæftige sig med det antikke Grækenland.</p>	<p>Modulstart: Alle uploader deres skema som aflevering (0 elevtimer).</p> <p>Øvelse: Huskeseddel* Mhp. repetition (30-40 minutter). Alternativt kan eleverne sættes til at besvare spørgsmålene på s83.</p>

		<p>som udgangspunkt for "Quiz og byt" - øvelse.</p> <p>Evt. kan artiklen eller uddrag af "Så meget skylder vi Grækenland" inddrages</p>		<p>Genbesøg tale: Genlæs jeres tale til friskoleelever (fra intromodulet). Hvad ville I ændre i talen, nu hvor selv I har haft et helt forløb om det antikke Grækenland? Drøftelse i grupper (10 minutter) og fælles opsamling (5-10 minutter).</p> <p>Øvelse: Hvad skal vi med det antikke Grækenland?* Arbejde i grupper (15-20 minutter) og fælles opsamling (10-20 minutter)</p>
--	--	---	--	--

Evaluering af fagligt udbytte

Sidste modul indeholder forskellige greb der giver mulighed for at få indsigt i elevernes faglige udbytte. Dels kan eleverne sættes til at aflevere et udfyldt skema der viser der forståelse af det antikke Grækenland, dels giver øvelserne i modulet mulighed for at observere, hvor sikre eleverne føler sig i stoffet samt hvad de især har hæftet sig ved i forløbet.

Variationer

En oplagt mulighed i dette forløb er at udvide historiebrugsdelen, fx ved at se en hel spillefilm eller et afsnit af tv-serie og beskæftige sig med dens portræt af det antikke Grækenland eller aspekter heraf (den græske/hellenistiske kultur, filosofi, den græske bystat). Eksempler på disse kan være *Troja* og *Alexander*.

Alternativt kunne man bruge et modul eller to mere på at undersøge arven fra det antikke Grækenland. På hvilke måder står den europæiske kultur på skuldrene af det antikke Grækenland, og i hvilken grad er det antikke Grækenland blot noget vi beskæftiger os med af gammel vane?